

REGULERING AV FISKET ETTER KONGEKRABBE I 2005.

1. SAMMENDRAG AV FISKERIDIREKTØRENS FORSLAG FOR 2005.

Fiskeridirektøren foreslår at fisket reguleres med fartøykvoter til de deltakende fartøy etter samme opplegg som i 2004, og at Fiskeridirektøren gis fullmakt til å fastsette fartøykvotene når det er klart hvor mange fartøy som vil kunne delta i fisket.

På bakgrunn av markedsmessige hensyn, samt hensynet til dobbeltskallproblematikken ved fangst i desember måned, foreslår Fiskeridirektøren som en prøveordning at fangsten etter kongekrabbe kan starte 19. september 2005.

Det foreslås videre at Fiskeridirektøren gis hjemmel til å fastsette de bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en hensiktsmessig og rasjonell avvikling av fisket, herunder fastsette en utseilingsfrist og eventuell dato for refordeling.

For å fjerne behovet for en midlertidig forskrift fra årets begynnelse til reguleringsopplegget er klart etter Reguleringsrådets møte i juni, foreslår Fiskeridirektøren at reguleringsforskriften gjelder til og med 31. juli 2006.

2. INNLEDNING.

Fangst av kongekrabbe ble som kjent til og med 2001 regulert som en forskningsfangst med hjemmel i saltvannsfiskelovens § 2.

Fra 2002 har fangst av kongekrabbe vært regulert som kommersiell fangst med hjemmel i saltvannsfiskeloven og deltakerloven, og det ble fastsatt deltakerreguleringer i 2002, 2003 og 2004. Deltakerreguleringen for 2004 er nærmere beskrevet i pkt. 3.1 nedenfor.

Deltakerforskriften for 2005 er ikke fastsatt. Fiskeridirektoratet sendte imidlertid den 17. februar d.å. på høring et forslag til regulering av deltakelsen i fangst av kongekrabbe i 2005-2006 med høringsfrist 31. mars. Fiskeridirektørens forslag til forskrift om regulering av og adgang til å delta i fangst av kongekrabbe øst for 26°Ø i 2005-2006 ble sendt til Fiskeridepartementet 27. april 2005. Dette dokumentet er vedlagt.

En legger til grunn at Fiskeri- og Kystdepartementet vil kunne redegjøre for status angående deltakerforskriften på møtet i Reguleringsrådet.

I november 2003 ble norske og russiske myndigheter som kjent enige om en vestlig grense for forvaltningen av kongekrabben som fellesbestand i Barentshavet ved 26° Ø. Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon ble under forhandlingene i Ålesund enige om å videreføre denne grensen i 2005. Vest for grensen står Norge fritt til å vedta de tiltak som en finner nødvendige og hensiktsmessige for å begrense den videre utbredelse av kongekrabben. Regulering av fisket vest for grensen ble fastsatt i forskrift om fangst av kongekrabbe vest for 26°Ø av 6. august 2004.

Den foreslåtte reguleringen av det kommersielle fisket gjelder derfor øst for 26° Ø.

3. FANGSTEN I 2004.

3.1. Deltakelse.

Deltakerforskriften for 2004 videreførte etableringen av to deltakergrupper; en hovedgruppe (gruppe I), bestående av de garn- og linefiskerne som var mest berørt av bifangstproblemene, og en bigruppe (gruppe II), som omfatter garn- og linefiskere som er mindre plaget med kongekrabbe som bifangst. På grunn av at norsk totalkvote økte fra 200.000 krabber i 2003 til 280.000 krabber i 2004 ble det i 2004 bestemt å slippe flere fartøy inn i fisket. Dette ble gjort ved at den øvre lengdegrensen ble endret fra 15 til 21 meter. I tillegg ble den nedre lengdegrense i gruppe II senket fra 7 til 6 meter.

For deltakelse i fangst av kongekrabbe i 2004 gjaldt følgende vilkår:

Gruppe I:

- fartøyet måtte være registrert i merkeregisteret og være mellom 7 og 21 meter største lengde
- eier av fartøyet og høvedsmannen måtte være ført på blad B i fiskermanntallet
- fartøyet måtte ha hatt adgang til å delta i gruppe I i 2003, eller
- eier måtte ha deltatt med fartøyet og fisket og landet minst 50% av totalfangsten av torsk med garn eller line i området fra 26°Ø og østover til den russiske grense men minimum 5 tonn torsk i minst to av årene 2001, 2002 eller 2003, eller minst 1.600 liter rognkjeksrogn i området fra og med 26°Ø og østover til den russiske grense i minst to av årene 2001, 2002 eller 2003.

Gruppe II:

- fartøyet måtte være registrert i merkeregisteret og være mellom 6 og 15 meter største lengde
- eier av fartøyet og høvedsmannen måtte være ført i fiskermanntallet
- fartøyet måtte ha hatt adgang til å delta i gruppe II i 2003, eller
- eier måtte ha deltatt med fartøyet og fisket og landet minst 3 tonn torsk med garn eller line i området fra og med 26°Ø og østover til den russiske grense i minst to av årene 2001, 2002 eller 2003, eller minst 800 liter rognkjeksrogn i området fra og med 26°Ø og østover til den russiske grense i minst to av årene 2001, 2002 eller 2003.

263 fartøy ble gitt adgang til å delta i fangst av kongekrabbe i 2004. Av disse fartøyene ble 224 gitt adgang til å delta gruppe I, mens 39 fartøy ble gitt deltakeradgang i gruppe II.

3.2. Kvoter og reguleringer.

Fangsten var regulert innenfor en totalkvote på 280.000 individer hannkongekrabber. Av denne kvoten var 8.000 krabber avsatt til forskningsformål og 2.000 krabber til turistfiske, slik at 270.000 hannkongekrabber individer var til disposisjon for fartøy som deltok i den kommersielle fangsten.

Fangstsesongen var fra 27. september til 31. desember.

Fangsten var regulert med fartøykvoter til de deltagende fartøy. Det var ikke fastsatt egne gruppekvoter for henholdsvis gruppe I og gruppe II, men det enkelte fartøy i gruppe II ble tildelt en kvote på 50% av fartøykvoten for fartøy i gruppe I. Fartøy i gruppe I fikk en kvote på 1.140 krabber, og fartøy i gruppe II fikk en fartøykvote på 570 krabber.

Siste startdato for deltakelse i fangsten ble satt til 15. november.

3.3. Utviklingen i fangsten.

Da utviklingen i fangsten pr. 15. november viste at ikke alle fartøy ville delta, bestemte Fiskeridirektøren den 19. november å refordle 5.130 krabber. Fartøy som ønsket å delta i fangsten på refordelingskvantumet måtte melde fra telefonisk til Fiskeridirektoratet region Finnmark innen 23. november. De påmeldte fartøyene fikk en tilleggskvote på 80 krabber i gruppe I og 40 krabber i gruppe II.

Den 7. desember ble kvotene igjen økt til 1.390 kongekrabber i gruppe I og 695 kongekrabber i gruppe II.

Fangsten av kongekrabbe øst for 26°Ø ble stoppet mandag 13. desember klokken 24.00. Uavhengig av stoppen kunne fartøy både i gruppe I og gruppe II fortsette inntil de opprinnelige kvotene på hhv. 1.140 og 570 kongekrabber var utnyttet.

Til sammen ble det fisket 291.884 krabber av 255 fartøy.

Tabell 1 nedenfor viser fangsten i årene 2003 og 2004. Fangsten var størst i ukene 40 til 43, da ca. halvparten av kvoten ble tatt. I de påfølgende ukene i 2003 avtok deltakelsen og fangsten ettersom fartøyene ble ferdige med sin kvote. I 2004 ble kvotene refordelt i uke 47 og 50 og innmeldt fangst økte derfor noe igjen.

Tabell 1: Fangst i 2003 og 2004

Uke nr.	Fangst antall 2003	Fangst antall 2004
40	19.074	37.152
41	43.598	51.280
42	32.266	27.536
43	22.108	42.116
44	17.784	28.231
45	16.669	15.964
46	16.087	11.920
47	10.426	10.250
48	7.010	7.093
49	2.917	11.257
50	1.630	21.190
51	829	19.963
52 + 1	229	5.074
Sum ordn. fangst	190.627	289.026
Forsøk/forskning	6.613 ¹	2.858 ²
Sum totalfangst	197.240	291.884

¹ Tallene fra forskningsfangsten omfatter også 193 krabber tatt under "turistfisket".

² Tallene fra forskningsfangsten omfatter også 3 krabber tatt under "turistfisket".

I alt 190 fartøy deltok i fisket etter kongekrabbe i 2003. Det ble fisket totalt 190.627 krabber. I tillegg ble 10.000 krabber avsatt til forskningsfangst, hvorav 1.000 krabber var forbeholdt et turistfiske. Av forskningskvoten ble det tatt 6.613 krabber.

I 2004 deltok 255 fartøy, og det ble fisket 289.026 krabber. Også i 2004 ble det avsatt 10.000 krabber til forskningsfangst og turistfiske, herav 2.000 krabber til turistfiske. Av forskningskvoten er det i den foreløpige sluttседdelstatistikken registrert fanget 2.858 krabber.

4. REGULERINGSFORSLAG FOR 2005-2006.

Den årlige deltaker- og reguleringsforskriften for kongekrabbefisket har tradisjonelt blitt fastsatt på sommeren, med varighet til 31. desember. Reguleringsopplegget det påfølgende året har imidlertid ikke vært klart før etter Reguleringsrådets møte i juni, noe som har skapt et behov for en midlertidig forskrift. For å fjerne dette behovet foreslår Fiskeridirektøren å fastsette en forskrift som vil gjelde et stykke ut i 2006. Forskriften bør ha en viss varighet utover tidspunktet for Reguleringsrådets tradisjonelle møte i juni og det foreslås således å la forskriften gjelde til 31. juli 2006. Selv om forskriften gis varighet inn i 2006 vil fastsetting av totalkvote, turistkvote og fartøykvoter fremdeles skje med virkning for det enkelte kalenderår.

Som i fjor er den norske kvoten satt til 280.000 individer. Av dette er det nødvendig å avsette et kvantum til forskningsformål. I 2004 ble 10.000 krabber avsatt til forskning, herav 2.000 krabber til turistfiske. Dersom en forutsetter en tilsvarende forskningskvote for 2005, vil 270.000 krabber være til disposisjon for fartøy som deltar i det kommersielle fisket.

Når det gjelder fordelingen av totalkvoten mellom gruppe I og gruppe II foreslår Fiskeridirektøren å videreføre ordningen fra 2004. Dette innebærer at det ikke fastsettes egne gruppekvoter for henholdsvis gruppe I og gruppe II.

Det har fra næringen ved flere anledninger kommet ønske om en differensiert kvotestige for fisket etter kongekrabbe. Dersom en ønsker å differensiere kvoten i forhold til fartøystørrelsen vil de minste fartøyene få sine kvoter redusert.

På bakgrunn av at totalkvoten i 2005 ikke øker samt at en forventer at deltakelsen ikke blir lavere enn i 2004, vil ikke Fiskeridirektøren foreslå å differensiere kvotene etter fartøylengde for innværende år.

På bakgrunn av ovennevnte foreslår Fiskeridirektøren at det enkelte fartøy i gruppe II tildeles en kvote på 50% av kvoten for fartøy i gruppe I.

For å unngå et kappfiske bør en etter Fiskeridirektørens oppfatning regulere fisket etter kongekrabbe med fartøykvoter til de deltakende fartøy. Dette vil gi fiskerne anledning til å planlegge fisket, samtidig som de vil være sikret en viss inntekt. En fartøykvoteregulering vil også bidra til å sikre en best mulig kvalitet, og vil derved gi en større grad av verdiskapning samlet sett.

Fartøykvotens størrelse vil være avhengig av hvor mange fartøy som får delta i fisket. Antall deltakende fartøy er foreløpig ikke kjent.

En vil videre foreslå at Fiskeridirektøren gis fullmakt til å fastsette fartøykvotene når det er klart hvor mange fartøy som vil kunne delta i fisket.

Dersom utviklingen i fangsten skulle tilsi det, bør Fiskeridirektøren kunne oppheve eller endre de fastsatte kvotene. Etter Fiskeridirektørens oppfatning vil en slik adgang være nødvendig for å sikre at totalkvoten blir tatt.

Det foreslås på denne bakgrunn at Fiskeridirektøren gis hjemmel til å fastsette de bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en hensiktsmessig og rasjonell avvikling av fisket, herunder fastsette en eventuell dato for refordeling.

I Fiskeridirektoratets høringsnotat ble det foreslått å åpne fangsten mandag 26. september 2005 og sette siste startdato til 1. november. Etter innspill under høringen ble forslaget om startdato endret til 19. september. Dette er delvis begrunnet ut fra markedsmessige hensyn, dvs. for å sikre en størst mulig leveranse til det viktige julemarkedet i Japan. Delvis er forslaget begrunnet av hensyn til de problemer man erfarte i 2004 med krabber som hadde dobbeltskall i desember. Det legges til grunn at en fremskynding av startdato for fangsten vil øke antall krabber som må utsorteres på grunn av lav kjøttfylde, men at effekten vil være relativt begrenset.